

Ontslag en schorsing

1. Ontstaan en loop van het geding

Bij beroepschrift, per fax ingekomen op 19 juli 2010 en per post op 20 juli 2010, is appelland in beroep gekomen tegen de beslissingen van verweerster van 10 juni 2010 tot schorsing en tot ontslag van appelland. Bij brief van 4 augustus 2010 heeft appelland de beroepsgronden aangevuld. Van verweerster is een verweerschrift ontvangen. Bij beroepschrift, ingekomen op 1 oktober 2010, is appelland vervolgens in beroep gekomen tegen de beslissing van verweerster van 9 september 2010 tot verlenging van de schorsing. Verweerster heeft een verweerschrift ingediend. Beide partijen hebben producties in het geding gebracht. Op 18 november 2010 is het beroep ten overstaan van de commissie te Eindhoven mondeling behandeld. Appelland was aanwezig, bijgestaan door zijn gemachtigde. Namens verweerster zijn verschenen, algemeen directeur,, schooldirecteur,, personeelsfunctionaris, bijgestaan door verweersters gemachtigde. Beide gemachtigden hebben pleitnotities overgelegd.

2. De feiten

Per 1 juni 1986 is appelland benoemd tot leraar bij (de rechtsvoorgangster van) verweerster. Hij heeft zijn werkzaamheden steeds verricht op dezelfde basisschool. Vanaf het schooljaar 2005-2006 tot en met het schooljaar 2007-2008, derhalve gedurende drie jaren, was appelland in verband met rugklachten en zijn privé situatie vrijgesteld van groepsverantwoordelijkheid. In die periode heeft verweerster, omdat appelland niet kon worden vervangen, een extra leraar aan de school vrijwel geheel uit eigen middelen bekostigd.

In oktober 2008, toen appelland weer groepsverantwoordelijkheid had gekregen, ontstonden opnieuw privé-problemen bij appelland. In verband hiermede is aan appelland enkele dagen verlof en extra verlof verleend.

Op 23 en op 29 oktober 2008 hebben gesprekken plaatsgevonden tussen appelland en de directeur van de school over het functioneren van appelland en over de mogelijkheden om dit te verbeteren. Ter ondersteuning is aan de groep van appelland formatie remedial teaching toegevoegd en is enkele dagen per week een onderwijsassistent in zijn groep ingezet.

Op 21 januari 2009 vond wederom een gesprek plaats tussen appelland en de directeur. Ook bij die gelegenheid werd weer over het functioneren van appelland gesproken; er is gesproken over oplossingen en er werden afspraken gemaakt om de oplossingen te realiseren.

Vanaf februari 2009 heeft appelland coaching gehad. Eerst intern, door een IB-er en vanaf medio mei volgde hij, via een externe coach, een coachingstraject.

Hangende dit externe coachingstraject heeft op 12 juni 2009 nog een gesprek plaatsgevonden tussen appelland en de directeur van de school. Volgens het verslag zijn aan de orde geweest klachten van ouders, die volgens het verslag het vertrouwen in appelland kwijt zouden zijn en voorts heeft de schooldirecteur haar zorg uitgesproken over het functioneren van appelland.

Het externe coachingstraject werd met een rapport van de externe coach van 30 juni 2009 afgesloten. Aan het slot van het rapport concludeert de externe coach over appelland:

“Vanwege het feit dat hij weinig leiding geeft aan zijn professioneel functioneren als leerkracht en als collega en hierin ook weinig ambitieus is, is het belangrijk om middels een ontwikkelassessment vast te stellen waar zijn kwaliteiten en uitdagingen liggen binnen of misschien zelfs buiten het onderwijs.”

Voorts werd in het rapport een cursus rouwverwerking voorgesteld. Met beide voorstellen was appelland akkoord.

Naar aanleiding van de conclusies uit het externe coachingsrapport zijn er op 2 en 13 juli 2009 wederom gesprekken gevoerd met appellant. In het gesprek van 2 juli 2009 is een aantal verbeterpunten aan de orde gekomen. Aan appellant zijn drie mogelijkheden voorgelegd, te weten:

- a. Hij krijgt een half jaar om te laten zien dat hij het vak van leerkracht wel beheerst. Verbetering is nodig op alle genoemde punten. Appellant geeft aan welke ondersteuning hij daarbij nodig heeft.
- b. Appellant krijgt een half jaar tijd om te laten zien dat hij het vak van leerkracht wel beheerst en volgt gelijktijdig een loopbaanoriëntatietraject. Mocht zijn functioneren dan onvoldoende verbeterd zijn dan weet hij in ieder geval wat alternatieve mogelijkheden voor hem zijn.
- c. Appellant wordt gedurende een half jaar vrijgesteld van werk, volgt in de tussentijd een loopbaanoriëntatietraject en na dat half jaar nemen appelland en verweerster afscheid van elkaar.

In het gesprek op 13 juli 2009 heeft appelland gezegd dat hij optie a. kiest en dat hij geen hulp nodig heeft. Verder werd er een aantal afspraken gemaakt ter verbetering van het functioneren. Afsproken werd (volgens het verslag van het gesprek van 13 juli 2009) dat er aan de hand van tussentijdse evaluaties na een half jaar de conclusie zou worden getrokken of het functioneren van appelland voldoende verbeterd was.

Appellant werd aangezegd dat hij bij gebreke van verbetering uit zou moeten zien naar een andere baan.

Aan het begin van het schooljaar 2009-2010 is het verbetertraject gestart. Er hebben vijf evaluatiegesprekken plaatsgevonden, op 5 oktober, op 9 november en 14 december 2009 en op 25 januari en 22 maart 2010. Daarvan zijn schriftelijke verslagen gemaakt. Bij het vijfde evaluatiegesprek op 22 maart 2010 trok verweerster de conclusie dat het functioneren van appelland onder de maat was gebleven en er geen enkel zicht was op verbetering binnen redelijke termijn. De volgende dag, 23 maart 2010, werd appelland vrijgesteld van werk. In een gesprek van 22 april 2010 heeft verweerster een vooraankondiging gedaan voor een ontslagprocedure. Bij brief van 26 april 2010 is aan appelland het voornemen tot ontslag en tot schorsing op grond van artikel 3.15 lid 1 CAO PO 2009 kenbaar gemaakt. Bij brief van 17 mei 2010 volgde de zienswijze van appelland hierop. Bij brief van 10 juni 2010 zijn aan appelland de besluiten tot ontslag en schorsing medegedeeld. Als formele ontslaggrond is primair aangevoerd onbekwaamheid of ongeschiktheid voor de functie van leraar, anders dan tengevolge van ziekte of arbeidsongeschiktheid en subsidiair gewichtige omstandigheden die redelijkerwijs geacht moeten worden met het oog op de belangen van de instelling en van het onderwijs de mogelijkheid van voortzetting van de arbeidsovereenkomst uit te sluiten, te weten een volledig gebrek aan vertrouwen in appelland als leraar, bij de organisatie van verweerster gebaseerd op bij appelland geconstateerd disfunctioneren en het niet succesvol blijken van diverse ondersteuning om zijn functioneren te verbeteren. Als ontslagdatum wordt genoemd 1 december 2010. Voorts wordt ter ondersteuning bij het vinden van een betrekking een outplacementtraject aangeboden op kosten van verweerster.

Bij brief van 23 juli 2010 heeft verweerster het voornemen tot verlenging van de schorsing kenbaar gemaakt. Het betreft een verlenging van de schorsing op de subsidiaire grond zoals weergegeven in de brief van verweerster van 10 juni 2010. Bij brief van 4 augustus heeft appelland zijn zienswijze toegezonden. Bij brief van 9 september 2010 heeft verweerster het besluit tot verlenging van de schorsing aan appelland kenbaar gemaakt. Het besluit stoelt op artikel 3.15 lid 3 jo. 3.13 sub d van de CAO PO 2009.

3. De standpunten van partijen

Appellant legt het navolgende aan zijn beroep ten grondslag.

Verweerster heeft naar de mening van appelland vanaf het schooljaar 2008/2009 weinig oog gehad voor de privéproblematiek van appelland. In die tijd sloeg het noodlot opnieuw toe; in korte tijd overleed de moeder van appelland, moest appelland voorkomen dat zijn woning openbaar verkocht zou worden en verliet zijn partner hem definitief. In die tijd zijn er gesprekken met appelland gevoerd. Deze hadden tot doel appelland er van in kennis te stellen dat zijn werkgever zich zorgen over hem maakte maar gingen ook over zijn functioneren. Appelland heeft in die periode duidelijk kenbaar gemaakt dat hij feitelijk niet in staat was onder de gestelde omstandigheden op een normale wijze te functioneren. Toch werd van hem verlangd dat hij kwam werken en dat hij zijn functioneren zou gaan verbeteren. Onder die druk is hij aan het werk gegaan en gebleven.

Nimmer is appelland door ouders aangesproken op zaken waar men niet tevreden over was. Aan appelland werd verteld dat er klachten waren van collega's en ouders, maar de klachten werden niet geconcretiseerd. Juist in die periode had appelland ondersteuning moeten krijgen vanuit zijn werkgever. Dat is niet gebeurd.

Uit verslagen van de groepsbesprekingen met de leerlingen van 8 december 2009, geëvalueerd in januari 2010 en op 3 maart 2010, blijkt dat er duidelijke vooruitgang zat in het functioneren van appelland.

De indruk van appelland is altijd geweest dat de externe coach is ingezet met het oog op een stuk dossiervorming, niet met het oog op daadwerkelijke coaching.

In de gesprekken van 2 en 13 juli 2009 heeft verweerster aangegeven dat er verbetering moest komen op een aantal punten. Zo niet dan zou dit wel eens consequenties kunnen hebben. Er zijn echter geen afspraken gemaakt over de vraag wanneer er sprake is van voldoende verbetering. Concrete doelstellingen zijn niet afgesproken. Goede, duidelijk meetbare afspraken zijn er niet. Van appelland werd verlangd een traject in te gaan zonder te weten wat precies van hem werd verlangd. Hoe meet je dat iemand eigen verantwoordelijkheid heeft genomen en hoe kan worden gemeten hoe enthousiast uitstraling wordt getoond? Van appelland werd verlangd een traject in te gaan zonder te weten wat precies van hem werd verlangd. Er werden geen duidelijke objectief meetbare afspraken met hem gemaakt. Appelland was compleet overgeleverd aan de beoordeling door zijn werkgever.

Tijdens observaties en gesprekken vond op alle genoemde punten verbetering plaats. Uiteindelijk was de slotconclusie echter dat er aan het functioneren structureel niets veranderd is. Voor appelland is dit onbegrijpelijk.

Niet duidelijk is voor appelland wat de volgens de werkgever herhaalde malen aangeboden hulp inhoudt.

Appelland staat al ruim 25 jaar voor de klas. Er is sprake van een goed en deugdelijk functioneren.

Voor wat betreft het schorsingsbesluit meent appelland dat er geen sprake is van disfunctioneren en dat dit geen grond kan vormen voor de schorsing.

Verder meent appelland dat de gevolgen van het hem verleende ontslag voor hem dermate zijn in verhouding tot de belangen van de werkgever bij het ontslag dat het niet redelijk is dat hem geen enkele compensatie wordt geboden voor het verlies van zijn betrekking.

Op het verweer zal hierna, voorzover nodig, worden ingegaan.

4. De beoordeling

a. Het ontslagbesluit

De commissie zal in de eerste plaats hebben te beoordelen of in het (dis)functioneren van appelland een deugdelijke ontslaggrond is gelegen.

Van belang is in de eerste plaats dat appelland gedurende drie schooljaren (van 2005 tot 2008) niet in staat is geweest groepsverantwoordelijkheid te dragen en derhalve ook niet als groepsleraar heeft gefunctioneerd, waardoor verweester genoodzaakt was door het inzetten van een vervangende docent aanmerkelijke kosten te maken. Niet is komen vast te staan dat arbeidsongeschiktheid van appelland als (belangrijke) oorzaak van deze problematiek kan worden geduid.

Als vervolgens in het nieuwe schooljaar 2008-2009 appelland groepsverantwoordelijkheid krijgt toebedeeld, blijkt dit wederom niet mogelijk zonder steun, ditmaal in de vorm van de inzet van een onderwijs-assistent en remedial-teachinguren.

Ondanks deze ondersteuning, zo blijkt uit het verslag van het functioneringsgesprek van 21 januari 2009, gaat het functioneren nog steeds niet zoals verweester wenst. Het kost, aldus het verslag, de intern begeleiders behoorlijk veel tijd en inspanning om allerlei zaken voor appelland te regelen en in te vullen. Afsproken wordt dat appelland zal nadenken over professionele hulp in de privé sfeer en over hulpvragen op zakelijk gebied. Vervolgens komt interne en daarna externe coaching op gang. Volgens het rapport van de externe coach d.d. 30 juni 2009 heeft deze coaching echter niet daarin geresulteerd dat, althans naar de mening van de externe coach, een voldoende niveau van zelfstandig functioneren is bereikt. In het eindverslag wordt appelland gekenschetst als een man met weinig professionele ruggengraat die weinig daadkracht toont en weinig ambitieus is in de zorg naar de kinderen; hij (appelland) noemt wel doelen maar controleert ze niet afdoende of vertaalt ze onvoldoende in acties. Vermeld wordt dat appelland bij de beheersmatige kant van zijn werk het overzicht vaak kwijt raakt, zodat hij hierin ondersteuning en controle nodig heeft.

Naar aanleiding van dit verslag hebben gesprekken plaats op 2 en 13 juli 2009. In het verslag van het gesprek van 2 juli 2009 worden de tekortkomingen als volgt geschetst:

“Zijn klassenmanagement is niet op orde. Hij levert spullen veel te laat in en alleen maar als anderen hem erop attenderen. Het lijkt of hij geen enkele eigen verantwoordelijkheid neemt. De relatie met een aantal ouders is niet goed. Er komen regelmatig klachten binnen. Erna of één van de IB-ers kan dan de problemen met de ouders oplossen, zelf neemt Erik geen verantwoording en zegt niets. Erik toont te weinig uitstraling in zijn vak. Er is nauwelijks enthousiasme bij hem waar te nemen.”

Wat hier staat is naar het oordeel van de commissie in feite een samenvatting van een al jarenlang lopend proces dat, geoordeeld aan de hand van deze geciteerde tekst, niet althans te weinig verbetering laat zien. Als verweester op 2 juli 2009 dan ook aan appelland een termijn stelt van zes maanden om verbetering te laten zien op alle genoemde punten, komt dat naar het oordeel van de commissie alleszins redelijk voor. In dit verband merkt de commissie nog op dat het jammer is dat appelland geen gebruik heeft gemaakt van de hem toen uitdrukkelijk geboden mogelijkheid tot ondersteuning bij zijn verbetertraject.

Het verbetertraject is naar het oordeel van de commissie zorgvuldig begeleid. Elke maand wordt een klassenbezoek gebracht aan de hand van de algemene observatielijst taalonderwijs. De aan de commissie overgelegde ingevulde observatielijsten geven tekortkomingen van appelland meetbaar weer. De stelling van appelland dat er geen meetbare afspraken zijn over zijn functioneren is derhalve naar het oordeel van de commissie onjuist. Verder doet de IB-er eens per maand observaties van zorgkinderen in de klas, waarvan een verslag wordt gemaakt en vinden eens per maand evaluatiegesprekken plaats over de observaties en het functioneren van appelland.

Aan het einde van dit traject heeft verweerster de conclusie getrokken dat er na een half jaar intensief volgen van het functioneren van appellant niets structureel veranderd is. Zijn functioneren wordt nog steeds onder de maat beoordeeld en er is geen zicht op verbetering op een redelijke termijn.

De commissie is van oordeel dat deze conclusie in redelijkheid uit de opgemaakte verslagen van het traject, zoals aan de commissie overgelegd, kan worden getrokken.

Het bovenstaande houdt in dat de commissie van oordeel is dat de door verweerster in het ontslagbesluit aangevoerde formele ontslaggrond, te weten onbekwaamheid of ongeschiktheid voor de functie van leraar, voldoende is komen vast te staan.

De stelling, ten slotte, dat appellant het niet redelijk acht dat hem geen enkele compensatie wordt geboden voor het verlies van zijn baan gelet op de gevolgen van het hem verleende ontslag in verhouding tot het belang van de werkgever, volgt de commissie evenmin. Daarbij is van belang dat verweerster reeds vanaf 2005 in aanzienlijke mate op haar kosten ondersteuning aan appellant heeft verleend, dat hem ook later (al dan niet geaccepteerde) ondersteuning is aangeboden, dat hem een outplacementtraject is aangeboden, en dat er in geval van werkloosheid (wachtgeld)voorzieningen bestaan.

b. Het schorsingsbesluit en de verlenging

Appellant kan zich niet erop beroepen dat het gestelde disfunctioneren geen grond kan vormen voor de schorsing. Disfunctioneren van appellant is immers niet aan de schorsing ten grondslag gelegd. Aan de schorsing bij wege van ordemaatregel is terecht slechts ten grondslag gelegd de in artikel 3.15 van de CAO-PO genoemde opzeggingsprocedure die voldoende grond voor de onderhavige schorsing van zes maanden oplevert.

Gelet op hetgeen hiervoor is overwogen ten aanzien van de schorsing op grond van artikel 3.15 lid 1 van de CAO-PO, heeft appellant geen belang meer bij een beoordeling van het door hem ingestelde beroep tegen de door hem bestreden verlenging van de schorsing op de door verweerster genoemde subsidiaire grond.

De slotsom is dat het beroep zowel tegen het ontslag als tegen de schorsing ongegrond zal worden verklaard en het beroep tegen de verlenging van de (subsidiaire) schorsing niet-ontvankelijk zal worden verklaard.

5. De beslissing

De commissie voornoemd,

verklaart de beroepen ongegrond, c.q. niet-ontvankelijk in voege als hiervoor overwogen.

Deze beslissing is gegeven te Eindhoven op 18 november 2010 door mr. H.P.H. van Griensven, voorzitter, mr. A.A.M. Mollee, mr. G.J.M. Prick, mr. L.P. Bosma en dr. H.A.P. Wolffhagen, leden, in tegenwoordigheid van G.H. Gerritsen als secretaris.